

ครูสมบุรณ์ เจริญกุลมีลูกศิษย์มากที่สุดในเมืองพะเยา

สอบถามชาวเมืองพะเยาผู้ที่มีอายุเกิน ๕๐ ปีมักเคยเป็นลูกศิษย์ครูสมบุรณ์ เจริญกุลและขึ้นชื่อนว่าครูสมบุรณ์ เจริญกุล สอนหนังสือดีและเป็นครูที่ดี เหตุผลที่ครูสมบุรณ์ เจริญกุลมีลูกศิษย์มากที่สุดในเมืองพะเยาเพราะครูสมบุรณ์ เริ่มเป็นครูสอนที่โรงเรียนยกเฉียวซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนประชาบำรุงยาวนานถึง ๓๕ ปี โดยโรงเรียนยกเฉียวเคยเป็นโรงเรียนจีนในเมืองพะเยา เปิดสอนชั้นอนุบาลถึงประถมปีที่ ๔ ลูกหลานคนจีนในเมืองพะเยามักมาเรียนกันที่นี่

อีกเหตุผลหนึ่งที่ครูสมบุรณ์ เจริญกุลมีลูกศิษย์มากที่สุดเพราะปัจจุบันครูสมบุรณ์ อายุ ๙๐ ปี ครูรุ่นก่อนและรุ่นเดียวกันล้วนเสียชีวิตไปแทบทั้งสิ้น

ครูสมบุรณ์เป็นลูกสาวของคนจีนซึ่งปกติจะต้องเรียนรู้เรื่องการค้าขายและทำหน้าที่แม่บ้าน แต่เนื่องจากพ่อแม่เป็นคนจีนไหหลำซึ่งคนจีนจากเกาะไหหลำมักไม่เก่งด้านค้าขาย ทำให้รุ่นลูกที่เป็นผู้หญิงต้องหาทางเรียนหนังสือให้สูงและหาอาชีพอื่นที่เหมาะสม ซึ่งอาชีพเป็นครู อาจารย์เป็นอาชีพหนึ่งที่ลูกหลานคนจีนไหหลำนิยมกัน

จากการศึกษานิสัยในภาพรวมของคนจีนไหหลำซึ่งมาจากเกาะไหหลำซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางผู้น้อย มีนิสัยฉลาดเฉลียว ชี้เส้น เขาเรื่องเล่นมาเป็นเรื่องงานได้ รักเสรีชอบสนุกสนาน สดกแต่ก็ชอบวางตัวภูมิฐาน

ในเมืองพะเยาคนจีนส่วนใหญ่เป็นจีนแคะ สร้างฐานะด้วยอาชีพค้าขายเสื้อผ้า ของป่า เครื่องก่อสร้างในตลาดพะเยา ส่วนจีนไหหลำมักยึดอาชีพรับซื้อพืชไร่และของป่า เลี้ยงสุกร ผู้ที่มีฐานะมีอาชีพทำโรงสีข้าว ซึ่งเชื่อว่าคนจีนไหหลำสร้างฐานะได้รวดเร็วได้เร็วกว่าคนอื่นในเมืองพะเยาโดยเมื่อมีการพัฒนาด้านการศึกษาของบุตรหลานคนจีนโดยการเรียไรเพื่อสร้างโรงเรียนยกเฉียวที่ย่านหนองระบู่ในปี พ.ศ.๒๔๘๙ คนจีนกลุ่มวีเริ่ม ๑๖ คนมีจีนไหหลำถึง ๑๒ คน

คนจีนไหหลำที่ร่วมก่อตั้งโรงเรียนยกเฉียวคนหนึ่ง คือ คุณพ่อของครูสมบุรณ์ เจริญกุล ชื่อ นายเซ็งเอ็ก แซ่ห่าน ต่อมาเปลี่ยนชื่อและนามสกุลเป็นนายเขิน เจริญกุลชาวเมืองพะเยามักเรียกกันว่า “แก้วแก้วเอ็ก”

นายเซ็งเอ็ก แซ่ห่าน อพยพมาอยู่อำเภอพะเยาในยุคแรกของคนจีน คือประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๑ ซึ่งขณะนั้นรถไฟจากกรุงเทพฯ มาถึงเมืองลำปางเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๙ ทำให้การเดินทางของคนจีนจากภาคกลางมาภาคเหนือง่ายขึ้น

นายเซ็งเอ็ก แซ่ห่านเกิดที่เกาะไหหลำอพยพมาอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลกและย้ายมาค้าขายที่เมืองลำปาง ที่เมืองลำปางได้แต่งงานกับแม่จันทร์คำ สกุลเดิม จันทร์เรือง ชาวเมืองลำปาง ต่อมาเห็นว่าการค้าขายที่เมืองลำปางไม่ดีจึงได้โยกย้ายมาอยู่ที่เมืองพะเยาเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๑

เมื่อนายอยู่เมืองพะเยาเริ่มต้นมาเช่าห้องแถวไม้ของนายเกิดตัน แซ่ห่านอยู่ที่ย่านหนองระบู่ นายเซ็งเอ็กเริ่มอาชีพด้วยการเลี้ยงหมู เมื่อหมูโตแล้วได้นำขายที่เมืองลำปาง

นายเซ็งเอ็ก แซ่ห่านและนางจันทร์คำ สกุลเดิมจันทร์เรือง มีบุตรธิดารวม ๙ คน คือ ๑.นางกานดา ราชประสิทธิ์ เคยรับราชการแผนกศึกษาธิการอำเภอเมืองพะเยา ๒.นางสาวบุญเต็ม เจริญกุล(เต็มมีความหมายว่าเต็ม) จบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนลำปางกัลยาณี หลังจากนั้นมาช่วยครอบครัวค้าขาย

๓.นางบุญถนอม เจริญกุล อดีตอาจารย์โรงเรียนเทศบาล ๓(หลายอึง)
๔.ครูสมบุรณ์ เจริญกุลอดีตครูโรงเรียนยกเฉียวและโรงเรียนประชาบำรุง
๕.นายวีรัตน์ เจริญกุล แยกครอบครัวไปมีอาชีพเลี้ยงหมูและค้าขายของป่า มีบุตรธิดา ๙ คน

ครูสมบุญ ใจเจริญกุลและที่สาว คุณบุญเดือน ใจเจริญกุล

นางสาวเจนิมศรี ใจเจริญกุล ช่วยเหลือครอบครัวค้าขาย
ส.นายอวัย ใจเจริญกุล วัยเด็กบิดาส่งไปเรียนที่ประเทศจีน ปัจจุบันอยู่ที่กรุงเทพฯ
อาชีพนักข่าว

นางนิตยา ใจดีสนธิ ทำงานเป็นพนักงานอยู่ที่โรงพยาบาลราชวิถี แต่ตรงกับพลโท
ชเชลล สิตส์สนธิ ตำแหน่งเจ้ากรมสรรพากร มีบุตร ๓ คนมีหน้าที่ราชการเป็นนายทหาร
ส.นายวิชัย ใจเจริญกุล

นอกจากนี้นายเย็น ใจเจริญกุล มีภรรยาที่ประเทศจีนมีบุตร ๒ คนซึ่งต่อมาได้เข้ามา
อยู่ด้วยที่อำเภอพะเยา คือ นายโกตัน แซ่หลั่นและนายสวน ใจเจริญกุล

นายโกตัน แซ่หลั่นมีอาชีพเลี้ยงหมู รับซื้อของป่าและพืชไร่ นอกจากนี้มีความรู้ด้าน
ดูดวงคู่ชงดูฤกษ์ยามแบบจีน แยกครอบครัวไปอยู่ใกล้โรงเรียนกวดวิชานี้

ส่วนนายสวน ใจเจริญกุล มีอาชีพค้าขายพืชไร่ กล้วย ฝรั่งฝรั่ง ครอบครัวอยู่ใกล้วัดหัว
ช่วงแก้ว ภรรยาชื่อแม่เงินหลายน มีบุตรธิดา ๔ คน

ครูสมบุญ ใจเจริญกุล เป็นบุตรคนที่ ๔ ของนายเย็น ใจเจริญกุลให้ชื่อบุตรเดือนเดือนว่า
"ตอนที่พ่อแม่มาอยู่เมืองพะเยานั้น ครู(ครูสมบุญ)ยังไม่เกิด แต่ที่คนที่ ๒ ชื่อที่

บุญเดือนเกิด พ.ศ.๒๔๗๐ พออายุ ๑ ขวบครอบครัวก็อพยพมาอยู่อำเภอพะเยา
"เด(พ่อ)มาเช่าห้องแถวอยู่ที่หนองหญ้าแห่งนี้ เป็นห้องแถวของนายเกิดต้น แซ่หลั่น

และยึดอาชีพเลี้ยงหมูเหมือนคนจีนรุ่นก่อนๆ ละแวกนี้เลี้ยงหมูกันเยอะ มีคนจีนคนจีนที่
มาจากเกาะไหหลำมาอยู่รวมกัน เมื่อมีเงินแล้วเด(พ่อ)ได้มาซื้อที่ดินจุดนี้บริเวณสามแยกและสร้าง

บ้านอยู่อาศัยซึ่งสมัยก่อนเป็นป่าไม้คือมาแถวฉาง

"ลูกชายเต(พ่อ)ให้เรียนโรงเรียนจีนเพื่อหวังให้กลับไปเรียนที่ประเทศจีน สิบเชื้อสาย
ของตระกูล ส่วนผู้หญิงให้เรียนโรงเรียนไทย เต(พ่อ)ส่งครูและพี่สาว ๓ คนไปพักอาศัยอยู่
กับป้าที่เมืองลำปางให้เรียนโรงเรียนลำปางกัลยาณี"

วัยเด็กครูสมบูรณ์เข้าเรียนที่โรงเรียนเทศบาล ๑ ต่อมาไปเรียนต่อที่โรงเรียนพะเยา
ประชาชนอุดมซึ่งอยู่ใกล้วัดศรีอุโมงค์คำ หลังจากนั้นไปเรียนต่อมัธยมต้นที่โรงเรียนพะเยา
พิทยาคม ส่วนเมื่อจบปลายชั้นไปพักอาศัยอยู่กับป้าที่เมืองลำปางและเรียนที่โรงเรียนลำปาง
กัลยาณีจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ หลังจบการศึกษาแล้วกลับมาอยู่ที่บ้านที่เมืองพะเยาในปี พ.ศ.๒๔๗๒
และทำงานเป็นครูที่โรงเรียนยกเฉียวซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนประชาปารุ่งขณะนั้น
โรงเรียนยกเฉียวเปิดทำการสอนมาแล้ว ๕ ปี

"โรงเรียนยกเฉียวอยู่ใกล้บ้าน เดินไปสอนได้ อยู่บ้านได้ยินเสียงเคาะระฆังชัดเจน
ครูสอนชั้นประถมปีที่ ๔ และสอนภาษาไทย นาฏศิลป์ พลศึกษาการสอน ได้เงินเดือน
๑๒๐ บาท โรงเรียนยกเฉียวถูกรัฐบาลสมัยจอมพลพิบูลสงครามสั่งปิดระยะหนึ่ง การ
ขออนุญาตเปิดใหม่ต้องเปลี่ยนชื่อเป็นภาษาไทย คือ โรงเรียนพะเยาศึกษา ต่อมาสถานที่
เดิมคับแคบคณะกรรมการโรงเรียนจึงไปซื้อที่ซึ่งเป็นทุ่งนาบริเวณด้านเหนือของประตูสองและ
ย้ายโรงเรียน

"โรงเรียนย้ายไปอยู่กลางทุ่งนา การไปสอนต้องขี่จักรยานไป โรงเรียนอยู่กลางทุ่ง
นามีการสร้างถนนใหม่เข้าไปที่โรงเรียน หน้าฝนเป็นโคลนจักรยานไปไม่ได้ ต้องฝากจักรยาน
ไว้ที่สมาคมของศูนย์หน้าโรงเรียนอนุบาลพะเยาในปัจจุบัน ฝากจักรยานแล้วเดินลุยโคลนไป
สอนหนังสือ

"เต(พ่อ)เป็นกรรมการในการก่อตั้งโรงเรียนยกเฉียว ภายหลังอายุมากขึ้นให้คนอื่น
เป็นกรรมการโรงเรียนแทน

"ส่วนแม่เปิดหน้าบ้านค้าขายเครื่องเหล็กสำหรับก่อสร้าง ขายวงเหล็กสำหรับคิดล้อ
เกวียน หม้อดินและของใช้จำเป็น ใช้ชื่อว่า หน้าจ้อเหล็ก โดยที่สาวออกจากโรงเรียนมาช่วย
ค้าขาย ส่วนเต(พ่อ)เลี้ยงหมูที่หลังบ้านและรับซื้อข้าวเปลือก ครั้งและหนังสือ

"แม่เสียชีวิตในปี พ.ศ.๒๕๐๖ ส่วนเต(พ่อ)เสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๕ ขณะอายุ ๕๐
ปี"

ครูสมบูรณ์ เจริญกุล สอนที่โรงเรียนยกเฉียวตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๙๒-๒๕๐๗ รวม
๑๕ ปีเมื่ออายุมากแล้วจึงได้ลาออกมาพักผ่อนอยู่ที่บ้านการสอนหนังสือตลอด ๓๕ ปีทำให้
มีลูกศิษย์อยู่ทั่วไปในเมืองพะเยาจนได้ชื่อว่าเป็นครูที่มีลูกศิษย์มากที่สุดในเมืองพะเยา

"ลูกคนจีนในเทศบาลพะเยาส่วนมากเป็นลูกศิษย์เพราะต้องเข้าเรียนโรงเรียนยกเฉียว
ซึ่งเป็นโรงเรียนจีนชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมปีที่ ๔ ครูสอนชั้นประถมปีที่ ๔ ต้องสอนทุกคน
นายวิชา พิสิษฐ์ชลกาญจน์(เสียชีวิต) ก็เป็นลูกศิษย์ครู ครูเป็นคนตั้งชื่อให้ใหม่จากเด็กชายวอ
ตู้ เป็นเด็กชายวิชา เขาบอกว่าชื่อดีถูกโฉลกทำให้ค้าขายร่ำรวย

"เจ้าของร้านทองเชียงฮวดก็ลูกศิษย์ ร้านรวมมิตรก็เป็นลูกศิษย์ อีกคนหนึ่งชื่อจรัส
อันตระกูล เรียนจบจากโรงเรียนยกเฉียวแล้วไปต่อโรงเรียนบุญนาค หลังจากนั้นก็เดินทางไปเรียน
ต่อต่างประเทศเป็น ดร. เป็นอาจารย์สอนมหาวิทยาลัยมหิดล ภายหลังไปทำงานบริษัทน้ำมัน
เชื้อเพลิง"

ปัจจุบันครูสมบูรณ์ เจริญกุลยังพักอาศัยอยู่ที่บ้านที่รุ่นพ่อแม่เคยอยู่ โดยอยู่ร่วม
กัน ๓ คน คือ ครูสมบูรณ์ เจริญกุล พี่สาวชื่อนางสาวบุญเทียน เจริญกุลและน้องชาย ชื่อ
นายนิชัย เจริญกุล

พ.ศ.อ.อนุ เนินหาด รอง ผบ.ภ.จว.พะเยา